

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Юридичний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т. в. о. декана юридичного факультету

Надія МОСКАЛЮК

31.08.2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. с. проректора з НІП

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

31.08.2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Освітньо-професійна програма «Економічна безпека та фінансові розслідування»

Кафедра кримінального права та процесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Тракт. занят.	ІРС	Тренінг, КПЗ	СРС	Разом	Екзамени
Денна	2	3	42	28	4	10	66	150	екзамен

31.08.2023
[Signature]

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність», затвердженої Вченою Радою ЗУНУ Протокол № 10 від 23.08.2022.

Робочу програму склала д.ю.н, професор кафедри кримінального права та процесу **Ніна Рогатинська**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального права та процесу, (протокол № 1 від 29.08.2023 р.)

В. о. завідувача кафедри д.ю.н. **Ніна РОГАТИНСЬКА**

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність», (протокол № 1 від 29.08.2023 р.)

Голова групи забезпечення д.ю.н. **Ніна РОГАТИНСЬКА**

Гарант ОП

Андрій ДЗІЮРБЕЛЬ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»**

1. Опис дисципліни «Кримінальне право»

Дисципліна «Кримінальне право»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»	Статус дисципліни – нормативна Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»	<i>Рік підготовки:</i> Денна – 2 <i>Семестр:</i> Денна – 3
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	<i>Лекції:</i> Денна – 42 (год) <i>Практичні заняття:</i> Денна – 28(год)
Загальна кількість годин – 150 год		<i>Самостійна робота:</i> Денна – 66 (год) Тренінг, КПІЗ – 10 год
Тижневих годин: Денна форма навчання – 11 год, з них аудиторних – 5 год		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Кримінальне право»

2.1 Мета вивчення дисципліни

Набуття студентами необхідних знань у галузі «Кримінальне право» і практичних навичок їх реалізації.

2.2. Завдання вивчення курсу. Студенти спеціальності «Правоохоронна діяльність» повинні в процесі навчання глибоко і всебічно отримати знання, сформувані вміння і навички в межах розгляду тем дисципліни «Кримінальне право».

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студента з основними положеннями курсу «Кримінальне право», включаючи положення, які дискутуються в науці або ж взагалі досі не висвітлені у літературі; розглянути позиції правозастосовної практики.

Мета проведення лекцій полягає у:

- викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних правових понять;
- сформувані у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Кримінальне право».

Мета проведення практичних занять полягає в тому, щоб виробити у студентів практичні навички, зокрема: аналізувати та застосовувати відповідні нормативно-правові акти, робити самостійні науково обґрунтовані висновки та узагальнення, аргументовано відстоювати свою правову позицію.

Завдання проведення практичних занять:

- засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях;
- навчитися використовувати знання в практичній діяльності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни. Навчальна дисципліна «Кримінальне право» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Адміністративне право», «Міжнародне право».

2.5. Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни «Кримінальне право» студенти повинні: збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її; формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки; розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово у соціальній і професійній сферах; здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин; виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки; знати і розуміти відповідні вимоги законодавства, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, здійснювати превентивні та примусові поліцейські заходи, а також кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень; застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення; вміти оцінювати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток обстановки, дій правопорушників та противник, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

3. Програма навчальної дисципліни «Кримінальне право»

Змістовий модуль I. Кримінальне право (загальна частина)

ТЕМА № 1. «Закон про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність в просторі і часі»

Поняття закону про кримінальну відповідальність. Ознаки закону про кримінальну відповідальність. Завдання закону про кримінальну відповідальність. Функції закону про кримінальну відповідальність.

Структура Кримінального кодексу України. Зміст Загальної та Особливої частини Кримінального кодексу України. Структура (розділи, статті тощо), значення та органічний взаємозв'язок Загальної та Особливої частини Кримінального кодексу України.

Порядок набрання та втрати чинності законом про кримінальну відповідальність. Дія закону про кримінальну відповідальність у часі. Зворотна дія цього закону у часі.

Зміст принципів чинності закону про кримінальну відповідальність у просторі.

Принцип громадянства, принцип територіальний, реальний та універсальний. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами.

Література: 1-24.

ТЕМА №2. «Кримінальна відповідальність та її підстави»

Поняття кримінальної відповідальності. Сутність кримінальної відповідальності у науці кримінального права.

Кримінальна відповідальність як один з видів юридичної відповідальності. Характерні ознаки кримінальної відповідальності. Визначення кримінальної відповідальності. Момент виникнення і закінчення кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності. Підстави кримінальної відповідальності.

Література: 1-24.

ТЕМА № 3. «Кримінальне правопорушення, його види та стадії Склад кримінального правопорушення. Множинність кримінальних правопорушень»

Поняття кримінального правопорушення. Види визначень поняття кримінального правопорушення: формальне, матеріальне, формально-матеріальне.

Ознаки кримінального правопорушення.

Класифікація кримінальних правопорушень та її значення. Класифікація кримінальних правопорушень за ступенем тяжкості (ст. 12 КК України), за формами вини, за родовим об'єктом.

Поняття складу кримінального правопорушення та його значення. Вичерпний перелік складів кримінального правопорушення у чинному законодавстві.

Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень як види множинності кримінальних правопорушень.

Одиничне кримінальне правопорушення як структурний елемент множинності кримінальних правопорушень. Види одиничних кримінальних правопорушень: прості та ускладнені.

Види множинності кримінальних правопорушень.

Література: 1-24.

ТЕМА № 4. «Співучасть у кримінальному правопорушенні»

Законодавче визначення поняття співучасті у кримінальному правопорушенні (ст. 26 КК України).

Форми співучасті: поняття та критерії поділу.

Поділ форм співучасті за об'єктивними ознаками: проста співучасть; складна співучасть (співучасть із розподілом ролей).

Поділ форм співучасті за суб'єктивними ознаками, тобто за стійкістю суб'єктивних зв'язків, стійкістю умислу (ст. 28 КК України): вчинення кримінального правопорушення групою осіб (ч. 1 ст. 28 КК України); вчинення кримінального правопорушення групою осіб за попередньою змовою (ч. 2 ст. 28 КК України); вчинення кримінального правопорушення організованою групою (ч. 3 ст. 28 КК України); вчинення кримінального правопорушення злочинною організацією (ч. 4 ст. 28 КК України).

Причетність до кримінального правопорушення. Поняття і види причетності на підставі положень частин 6 і 7 ст. 27 КК України. Невизнання чинним КК кримінальним правопорушенням неповідомлення про кримінальне правопорушення (ч. 7 ст. 27 КК України).

Література: 1-24.

ТЕМА № 5. «Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння»

Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Загальні ознаки обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, їх значення.

Поняття та підстави необхідної оборони відповідно до ч. 1 ст. 36 КК України. Право на необхідну оборону як природне, невідчужуване, абсолютне право людини.

Поняття і ознаки уявної оборони. Вирішення питання про відповідальність при уявній обороні.

Поняття та елементи підстави крайньої необхідності. Ознаки діяння, що вчинюється у стані крайньої необхідності: мета крайньої необхідності; спрямованість (об'єкт) заподіяння шкоди; характер дій; своєчасність заподіяння шкоди; межі заподіяння шкоди. Відмінність крайньої необхідності від необхідної оборони.

Фізичний або психічний примус. Непереборний фізичний примус як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння (ч. 1 ст. 40 КК України). Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди у випадку переборного фізичного примусу або психічного примусу (ч. ст. 40 КК України).

Виконання законного наказу або розпорядження як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння (ч. 1 ст. 41 КК України).

Виправданий ризик як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння. Підстави та ознаки виправданого ризику відповідно до ст. 42 КК України. Умови невизнання ризику виправданим (ч. 3 ст. 42 КК України).

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння (ч. 1 ст. 43 КК України). Відповідальність за перевищення меж заподіяння шкоди відповідно до ч. 3 ст. 43 КК України.

Література: 1-24.

ТЕМА № 6. «Звільнення від кримінальної відповідальності»

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності згідно зі ст. 44 КК України.

Види звільнення від кримінальної відповідальності: обов'язкове і необов'язкове (факультативне); безумовне і умовне; залежно від правової підстави.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Поняття, умови, правові наслідки (ст. 45 КК України). Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Умови такого звільнення (ст. 46 КК України). Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Умови та строки передачі на поруки (ст. 47 КК України). Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Умови звільнення (ст. 48 КК України). Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, розміри цих строків, початковий момент перебігу давності і кінцевий момент обчислення строків давності (ч. 1 ст. 49 КК України).

Література: 1-24.

ТЕМА № 7. «Покарання та його види. Призначення покарання. Обмежувальні заходи. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх»

Поняття покарання у Кримінальному кодексі (ч. 1 ст. 50 КК України). Значення та ознаки покарання. Мета покарання.

Поняття та ознаки системи покарань. Види покарань, які містить у собі система покарань, встановлена ст. 51 КК України (12 видів).

Загальна характеристика та значення для призначення покарання обставин, що пом'якшують (ст. 66 КК України) і обтяжують (ст. 67 КК України) покарання, їх види та характеристика.

Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень (ст. 70 КК України). Правила призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень. Призначення покарання за сукупністю вироків (ст. 71 КК України). Правила призначення покарання за сукупністю вироків.

Обмежувальні заходи: поняття та види.

Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх як вияв гуманізму кримінального законодавства України. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Підстави такого звільнення (ст. 97 КК України).

Види примусових заходів виховного характеру та особливості їх призначення. Наслідки ухилення неповнолітнього від застосування до нього примусових заходів виховного характеру.

Література: 1-24.

ТЕМА № 8. «Звільнення від покарання та його відбування»

Поняття звільнення від покарання, його підстави, умови та види відповідно до ч. 1 ст. 74 КК України. Відмінність між звільненням від покарання і звільненням від кримінальної відповідальності.

Звільнення від покарання у разі прийняття нового закону (чч. 2-3 ст. 74 КК). Звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності (ч. 4 ст. 74 КК України). Звільнення від покарання на підставах, передбачених ст. 49 КК України (ч. 5 ст. 74 КК України). Звільнення від відбування покарання з випробуванням за ст. 75 КК України. Підстави та умови його застосування. Іспитовий строк, його тривалість та значення.

Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням (ст. 77 КК України). Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років (ст. 79 КК України). Підстави, умови та особливості його застосування, нагляд за засудженими жінками. Звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку (ст. 80 КК України). Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання (ст. 81 КК України). Поняття та значення. Підстави та умови умовно-дострокового звільнення. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким (ст. 82 КК України). Поняття і значення, умови, підстави та порядок такої заміни. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років (ст. 83 КК України). Підстави, умови та особливості його застосування, нагляд за звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років. Правові наслідки та умови скасування цього виду звільнення. Звільнення від покарання за хворобою (ст. 84 КК України). Його види і підстави. Наслідки одужання осіб, звільнених від покарання або його відбування за хворобою. Зарахування часу застосування примусових заходів медичного характеру в строк покарання. Звільнення від покарання на підставі Закону України про амністію або акта про помилування (ст.ст. 85-87 КК України).

Література: 1-24.

ТЕМА № 9. «Судимість, її погашення та зняття» Поняття і значення судимості.

Правові наслідки судимості (чч. 1–2 ст. 88 КК України). Особи, які визнаються такими, що не мають судимості (чч. 3–4 ст. 88 КК України).

Види припинення судимості. Погашення судимості. Строки погашення судимості (ст. 89 КК України). Обчислення строків погашення судимості (ст. 90 КК України). Наслідки вчинення нового кримінального правопорушення протягом цих строків (ч. 5 ст. 90 КК України).

Зняття судимості та умови його застосування (ст. 91 КК України). Види зняття судимості. Відмінність зняття судимості від її погашення.

Література: 1-24.

ТЕМА № 10. «Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб»

Поняття та мета заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Визначення юридичних осіб, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру.

Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб, та їх характеристика.

Література: 1-24.

Змістовий модуль II. Кримінальне право (особлива частина)

ТЕМА №11. «Злочини проти основ національної безпеки. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації»

Поняття, загальна характеристика та види злочинів проти національної безпеки України. Особливості суб'єктивної сторони цих злочинів. Злочини, що посягають на основи конституційної системи. Злочини, що посягають на основи зовнішньої безпеки України. Злочини, що посягають на основи внутрішньої безпеки і економічної системи України.

Поняття, загальна характеристика, особливості та види кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці. Кримінальні правопорушення у сфері недоторканності державних кордонів. Кримінальні правопорушення у сфері забезпечення призову та мобілізації.

Література: 1-24.

ТЕМА №12. «Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення»

Поняття, загальна характеристика, та види кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти життя особи. Поняття вбивства і його види. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я особи. Поняття і види тілесних ушкоджень. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень. Кримінальні правопорушення, що ставлять у небезпеку життя та здоров'я особи.

Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.

Література: 1-24.

ТЕМА №13. «Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи»

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи. Кримінально-правова характеристика конкретних кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Кримінально-правова характеристика конкретних кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Література: 1-24.

ТЕМА №14. «Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина»

Загальна характеристика та види кримінальних правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Кримінально-правова характеристика конкретних кримінальних правопорушень проти виборчих прав. Кримінальні правопорушення проти трудових прав. Кримінальні правопорушення проти інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Література: 1-24.

ТЕМА №15. «Кримінальні правопорушення проти власності. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності»

Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти власності. Корисливі та некорисливі кримінальні правопорушення проти власності. Корисливі кримінальні правопорушення проти власності: викрадення чужого майна та кримінальні правопорушення без ознак викрадення. Поняття викрадення чужого майна та його ознаки. Предмет викрадення: його фізична, соціальна, економічна та юридична ознаки. Форми викрадення в залежності від способу вилучення чужого майна. Види викрадення в залежності від вартості викраденого майна.

Некорисливі кримінальні правопорушення проти власності. Поняття і види некорисливих кримінальних правопорушень проти власності.

Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення у сфері кредитно-фінансової, банківської та бюджетної систем України. Кримінальні правопорушення у сфері підприємництва, конкурентних відносин та іншої діяльності суб'єктів господарювання. Кримінальні правопорушення у сфері банкрутства. Кримінальні правопорушення у сфері використання фінансових ресурсів та обігу цінних паперів. Кримінальні правопорушення у сфері обслуговування споживачів і захисту їх прав. Кримінальні правопорушення у сфері приватизації державного і комунального майна.

Література: 1-24.

ТЕМА №16. «Кримінальні правопорушення проти довкілля. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва»

Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти довкілля. Кримінально протиправні посягання на живу природу. Кримінально-протиправні посягання на об'єкти неживої природи. Кримінальні правопорушення, що порушують правові норми у сфері екології. Інші кримінальні правопорушення проти довкілля.

Поняття кримінальних правопорушень проти безпеки виробництв, їх загальна характеристика та види. Особливості об'єктивних та суб'єктивних ознак конкретних складів кримінальних правопорушень, передбачених Розділом X КК України.

Література: 1-24.

ТЕМА №17. «Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності»

Поняття громадської безпеки, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень, передбачених IX розділом Особливої частини Кримінального кодексу України. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки цих кримінальних правопорушень. Кримінальні правопорушення, пов'язані з діяльністю злочинних угруповань. Кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням громадського спокою. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним або недбалим поведінням зі зброєю, боєприпасами

та вибуховими речовинами. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним поводженням з радіоактивними матеріалами, вибуховими, легкозаймистими та іншими шкідливими матеріалами. Кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням вимог пожежної або техногенної безпеки.

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку. Кримінальні правопорушення проти моральності.

Література: 1-24.

ТЕМА №18. «Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення у сфері використання комп'ютерів, систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку»

Поняття кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту, їх загальна характеристика та види. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки цих кримінальних правопорушень.

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

Література: 1-24.

ТЕМА №19. «Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів. Кримінальні правопорушення у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Кримінальні правопорушення проти правосуддя»

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.

Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності. Поняття службової особи.

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти правосуддя. Кримінальні правопорушення проти конституційних принципів діяльності органів розслідування, прокуратури і суду.

Література: 1-24.

ТЕМА №20. «Військові кримінальні правопорушення. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку»

Поняття військового кримінального правопорушення, загальна характеристика й види військових кримінальних правопорушень. Відмежування військового кримінального правопорушення від дисциплінарного проступку.

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Кримінальні правопорушення проти миру. Кримінальні правопорушення проти безпеки людства. Кримінальні правопорушення проти міжнародного правопорядку.

Література: 1-24.

4. Структура залікового кредиту (денна форма навчання)

№	Назви тем	Лекцій	Практичних занять	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль I. Кримінальне право (загальна частина)						
1	Закон про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність в просторі і часі	4	2	2		
2	Кримінальна відповідальність та її підстави	2		4		
3	Кримінальне правопорушення, його види та стадії. Склад кримінального правопорушення. Множинність кримінальних правопорушень	2	2	2		
4	Співучасть у кримінальному правопорушенні	2		4		
5	Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	2	2	2		
6	Звільнення від кримінальної відповідальності	2	2	4		
7	Покарання та його види. Призначення покарання. Обмежувальні заходи. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх	2	2	2		
8	Звільнення від покарання та його відбування	1		4		
9	Судимість, її погашення та зняття	2	2	4		
10	Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб			2		Змістовий модуль
Змістовий модуль II. Кримінальне право (особлива частина)						
11	Злочини проти основ національної безпеки. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	4	2	2		
12	Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення	4	2	4		Кейсові завдання
13	Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	2	2	2		
14	Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	2		4		
15	Кримінальні правопорушення проти власності. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності	2	2	4		
16	Кримінальні правопорушення проти довкілля. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва	1		4		Кейсові

						завдан ня
17	Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності	2	2	4		
18	Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення у сфері використання комп'ютерів, систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	2		2		Потоц не тестув ання
19	Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів. Кримінальні правопорушення у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Кримінальні правопорушення проти правосуддя	2	2	6		
20	Військові кримінальні правопорушення. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	2		2		Змісто вий модуль
Разом		42	24	66		

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Кримінальне право»

Практичне заняття №1

Тема: Закон про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність в просторі і часі.

Мета: засвоєння студентами змісту принципів дії закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі; з'ясувати значення кримінальної відповідальності в механізмі кримінально-правової охорони; закріпити теоретичні знання про підстави та форми її реалізації.

Питання для обговорення:

1. Порядок набрання та втрати чинності законом про кримінальну відповідальність.
2. Дія закону про кримінальну відповідальність у часі.
3. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі.
4. Зміст принципів чинності закону про кримінальну відповідальність у просторі.
5. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами.
6. Поняття та ознаки кримінальної відповідальності.
7. Момент виникнення та припинення кримінальної відповідальності.
8. Форми реалізації кримінальної відповідальності.
9. Підстава кримінальної відповідальності.

Література: 1-24.

Практичне заняття №2

Тема: Кримінальне правопорушення, його види та стадії. Склад кримінального правопорушення. Множинність кримінальних правопорушень.

Мета: закріпити визначення поняття кримінального правопорушення; навчитися з'ясовувати наявність у діянні ознак кримінального правопорушення, розмежовувати за цими ознаками кримінальні правопорушення і інші види правопорушень, в т.ч. малозначні діяння; засвоїти шляхом отримання практичних навичок теоретичні знання про інститут множинності кримінальних правопорушень та його значення; розглянути його зміст і правові наслідки.

Питання для обговорення:

1. Поняття кримінального правопорушення та види (типи) його визначень.
2. Ознаки кримінального правопорушення.
3. Значення ч. 2 ст. 11 КК України для визначення кримінального правопорушення.
4. Класифікація кримінальних правопорушень та її значення.
5. Обов'язкові та факультативні ознаки складу кримінального правопорушення.
6. Види складів кримінального правопорушення.
7. Множинність кримінальних правопорушень та її соціально-правова характеристика.
8. Одиначне кримінальне правопорушення як структурний елемент множинності кримінальних правопорушень, його види:
  - а) просте;
  - б) ускладнене.
9. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.

Література: 1-24.

Практичне заняття №3

Тема: Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Мета: шляхом отримання практичних навичок розширити й поглибити теоретичні знання про інститут обставин, які виключають кримінальну протиправність діяння; з'ясувати правову природу та види таких обставин, їх кримінально-правові наслідки.

Питання для обговорення:

1. Поняття, юридична природа та юридичне значення обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
2. Загальні ознаки обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
3. Класифікація обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння

4. Розмежування між собою обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

5. Обґрунтування відповідальності при перевищенні меж допустимої шкоди при наявності обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Література: 1-24.

Практичне заняття №4

Тема: Звільнення від кримінальної відповідальності

Мета: поглибити та розвинути знання щодо інституту звільнення від кримінальної відповідальності, його значення, правових підстав і наслідків, класифікації видів, відмінностей від інших інститутів кримінального права; сформувати вміння, необхідні для з'ясування підстав та умов загальних видів звільнення від кримінальної відповідальності.

Питання для обговорення:

1. Поняття, підстави та правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності. Класифікація видів звільнення від кримінальної відповідальності та її значення.

2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із дійовим каяттям та у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.

3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.

4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.

5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

6. Амністія як вид звільнення від кримінальної відповідальності.

Література: 1-24.

Практичне заняття №5

Тема: Покарання та його види. Призначення покарання. Обмежувальні заходи. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.

Мета: розвинути та поглибити знання про покарання та його основні характеристики; з'ясувати роль покарання в механізмі охорони суспільних відносин від кримінально протиправних посягань; навчитись визначати вид і міру покарання при призначенні його за сукупністю кримінальних правопорушень, сукупністю вироків, за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті; розглянути особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Питання для обговорення:

1. Поняття покарання за кримінальним правом України, його ознаки.

2. Класифікація покарань. Характеристика окремих видів покарань.

3. Поняття призначення покарання, його принципи. Загальні засади призначення покарання, зміст їх критеріїв.

4. Значення для призначення покарання обставин, що пом'якшують (ст. 66 КК) і обтяжують (ст. 67 КК) покарання, їх види та характеристика.

5. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом (ст. 69 КК).

6. Обчислення строків покарання.

7. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх як вияв гуманізму кримінального законодавства України.

8. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру.

Література: 1-24.

Практичне заняття №6

Тема: Судимість, її погашення та зняття

Мета: закріпити й розвинути теоретичні знання про судимість, її погашення та зняття

Питання для обговорення:

1. Поняття та значення судимості.

2. Погашення судимості.

3. Зняття судимості.

Література: 1-24.

Практичне заняття №7

Тема: Злочини проти основ національної безпеки. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Мета: засвоєння студентами знань про злочини проти основ національної безпеки, а також кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Питання для обговорення:

1. Злочини проти основ національної безпеки: поняття та види.
2. Поняття, загальна характеристика, особливості та види кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.
3. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці.
4. Кримінальні правопорушення у сфері недоторканності державних кордонів. Кримінальні правопорушення у сфері забезпечення призову та мобілізації.

Література: 1-24.

Практичне заняття №8

Тема: Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Мета: поглибити та розвинути знання щодо кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, а також кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Питання для обговорення:

1. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи, їх правовий аналіз.
2. Поняття і види тілесних ушкоджень.
3. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень.
4. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення: поняття та види.

Література: 1-24.

Практичне заняття №9

Тема: Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи

Мета: закріпити й розвинути теоретичні знання про судимість, її погашення та зняття

Питання для обговорення:

1. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи, їх кримінально-правова характеристика.
2. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.

Література: 1-24.

Практичне заняття №10

Тема: Кримінальні правопорушення проти власності. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Мета: розвинути та поглибити знання про кримінальні правопорушення проти власності, а також кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Питання для обговорення:

1. Кримінальні правопорушення проти власності: поняття та види.
2. Корисливі та некорисливі кримінальні правопорушення проти власності.
3. Особливості кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Література: 1-24.

Практичне заняття №11

Тема: Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Мета: поглибити та розширити знання про кримінальні правопорушення проти громадської безпеки, а також кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Питання для обговорення:

1. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.
2. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.

Література: 1-24.

Практичне заняття №12

Тема: Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів. Кримінальні правопорушення у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Мета: шляхом отримання практичних навичок розширити й поглибити теоретичні знання про кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів; кримінальні правопорушення у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; кримінальні правопорушення проти правосуддя

Питання для обговорення:

1. Поняття, юридична природа кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальних правопорушень проти журналістів.
2. Класифікація кримінальних правопорушень у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
3. Кримінальні правопорушення проти правосуддя, їх характеристика.

Література: 1-24.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Варіанти КППЗ з дисципліни «Кримінальне право (загальна частина)»

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КППЗ) – це вид індивідуальної позааудиторної роботи студента, метою якого є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи. КППЗ – це завершена практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять.

КППЗ видається студенту у перші два тижні навчання та виконується впродовж семестру, відповідно до встановлених графіків, дотримання яких є необхідною умовою допуску до здачі змістових модулів.

Для контролю за виконанням КППЗ студент веде робочий зошит. КППЗ оцінюється за стобальною шкалою і складає 20 % підсумкового бала з дисципліни.

Наукова доповідь з теми (на вибір із запропонованої тематики):

1. Кримінальний кодекс США: загальна характеристика
2. Кримінальний кодекс Франції: загальна характеристика
3. Кримінальний кодекс Німеччини: загальна характеристика
4. Значення для англійського кримінального права Великої Хартії Вільностей
5. Судовий прецедент та доктрина як джерела кримінального права Великобританії
6. Судовий прецедент та доктрина як джерела кримінального права США
7. Питання кримінальної відповідальності юридичних осіб у Великобританії
8. Питання кримінальної відповідальності юридичних осіб у США

9. Досвід протидії організованій злочинності в Італії
10. Джерела кримінального права Естонії
11. Кримінальний кодекс Республіки Польща: загальна характеристика
12. Кримінальний кодекс Республіки Грузії: загальна характеристика
13. Кримінальний кодекс Республіки Ірак: загальна характеристика
14. Кримінальне право Японії
15. Кримінальний кодекс Туреччини: загальна характеристика
16. Кримінальний кодекс Швеції: загальна характеристика
17. Кримінальний кодекс Ірландії: загальна характеристика
18. Кримінальний кодекс Шотландії: загальна характеристика
19. Кримінальний кодекс Марокко: загальна характеристика
20. Кримінальний кодекс Єгипту: загальна характеристика
21. Кримінальний кодекс Китайської Народної Республіки: загальна характеристика
22. Кримінальний кодекс Тунісу: загальна характеристика
23. Кримінальний кодекс Пакистану: загальна характеристика
24. Кримінальний кодекс Франції: загальна характеристика
25. Норми кримінального права в Індії
26. Кримінальний кодекс Іспанії: загальна характеристика
27. Кримінальний кодекс Греції: загальна характеристика
28. Кримінальний кодекс Республіки Казахстан: загальна характеристика
29. Кримінальний кодекс Азербайджанської республіки: загальна характеристика
30. Кримінальний кодекс Австралії: загальна характеристика

7. Самостійна робота (денна форма)

№ п/п	Тематика	Кількість годин	Тренінг
1	Закон про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність в просторі і часі	4	
2	Кримінальна відповідальність та її підстави	4	
3	Кримінальне правопорушення, його види та стадії. Склад кримінального правопорушення. Множинність кримінальних правопорушень	4	
4	Співучасть у кримінальному правопорушенні	4	
5	Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	4	
6	Звільнення від кримінальної відповідальності	2	2
7	Покарання та його види. Призначення покарання. Обмежувальні заходи. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх	4	
8	Звільнення від покарання та його відбування	4	
9	Судимість, її погашення та зняття	4	
10	Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	4	
11	Злочини проти основ національної безпеки. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	4	
12	Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення	4	

13	Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	4	
14	Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	4	
15	Кримінальні правопорушення проти власності. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності	4	
16	Кримінальні правопорушення проти довкілля. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва	4	
17	Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності	2	2
18	Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення у сфері використання комп'ютерів, систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	2	
19	Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів. Кримінальні правопорушення у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Кримінальні правопорушення проти правосуддя	2	
20	Військові кримінальні правопорушення. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	2	
Разом		72	4

8.Тренінг з дисципліни

Тренинг (англ. *training*) – це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train — виховувати, навчати) – комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування – система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу:

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.
3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу:

1. Звільнення від кримінальної відповідальності
2. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У навчальному процесі вивчення дисципліни «Кримінальне право» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- лекційні заняття;
- практичні заняття;
- комплексне практичне індивідуальне завдання;
- розв'язування тестових завдань;
- розв'язування прикладних ситуативних завдань;
- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування ;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КПЗ;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Для екзамену:

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Кримінальне право” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ)	Екзамен
20%	20%	20%	40%
-тижд.	-тижд.	-тижд.	-тижд.
1. Усне опитування під час заняття (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів	1. Усне опитування під час заняття (45 балів) 2. Письмова робота = 55 балів	1. Активна участь у тренінгах, презентації та самостійна робота = 20 балів. 2. Написання КПЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КПЗ = 30 балів.	1. Кейс – макс.50 балів 2. Теоретичне питання1 – макс. 25 балів 3. Теоретичне питання2 – макс. 25 балів

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A(відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84	добре	C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатнє)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно	F (незадовільно без можливості повторного складання)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Вид методичного забезпечення	Номер теми
1	Опорний конспект лекцій	1-20
2	Нормативні матеріали	1-20
3	Електронний варіант лекцій	1-20

Рекомендовані джерела інформації:

1. Велика українська кримінологічна енциклопедія. Т. 1. / За заг. ред. д.ю.н., проф. Литвинова О. М. та ін. Харків: Факт, 2021. 853 с.

2. Велика українська кримінологічна енциклопедія. Т. 2. / За заг. ред. д.ю.н., проф. Литвинова О. М. та ін. Харків: Факт, 2021. 870 с.

3. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.

4. Кримінальне право України. Особлива частина: навч. посіб. / А. А. Васильєв, О. О. Житний, Є. О. Гладкова та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова. Харків: Право, 2020. 656 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. / А.М. Яценко, В.Б. Харченко, О.О. Житний та ін.; за заг. ред. О.М. Литвинова. Харків: Право, 2019. 480 с.

6. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях): навч. посіб./за заг. ред. д-ра юрид. наук., проф. О. М. Литвинова; Литвинов О. М., Житний О. О., Клемпарський М. М. та ін. Харків: МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2016. 328 с.

7. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України: навч. посіб./за заг. ред. О. М. Литвинова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Константа, 2017. 448 с.

8. Кримінальне право України. (Загальна частина): підручник/за заг. ред. О. М. Бандурки; А. М. Бабенко, Ю. А. Вапсва, В. К. Гришук та ін. Харків: Вид-во ХНУВС, 2011. 378 с.

9. Кримінальне право України. (Особлива частина): підручник/за заг. ред.

О. М. Литвинова; наук. ред. серії О. М. Бандурка; А. В. Байлов, О. А. Васильєв, О. О. Житний, та ін. Харків: Вид-во ХНУВС, 2011. 572 с.

10. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : Т. 1 : Загальна частина./Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. 5-те вид., допов. Харків: Право, 2013. 376 с.

11. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : Т. 2 : Особлива частина/за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна; Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. 5-те вид., допов. Харків: Право, 2013. 1040 с.

12. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник/за ред. М. І. Мельника, В. А. Климентя; Ю. В. Александров, О. О. Дудоров, В. А. Клименко, М. І. Мельник та ін. 3-тє вид., переробл. та допов. Київ: Атіка, 2009. 408 с.

13. Харь І. О. Суб'єкт злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту. *Юридична наука*. 2017. № 2. С. 99-124.

14. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник/за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація; Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. 456 с.

15. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник/за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація; Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. 4-е вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. 608 с.

16. Панов М. І. Загальні засади кваліфікації злочинів: лекція. Х.: Право, 2016. 104 с.

17. Житний О. О. Кримінальне право України: частина Загальна (у схемах та таблицях): навчальний посібник. Харків: Одійсей, 2018. 200 с.

18. Лантінов Я. О. Основні склади злочинів : навч. посіб. для самост. підготов. Харків: НТМТ, 2019. 496 с.

19. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: станом на 20 січня 2016 р. О. М. Литвинов, П. Д. Біленчук, К. І. Беляков та ін. Київ: Центр учб. літ., 2016. 536 с.

20. Попович В. М., Трачук П. А., Андрушко А. В., Логін С. В. Актуальні проблеми кримінального права: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 256 с.

21. Постанови Пленуму Верховного Суду України у справах кримінальної спеціалізації. Харків: Константа, 2018. 320 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 07.07.2020).

2. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 07.07.2020).

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 07.07.2020).

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-X // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 07.07.2020).

5. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 07.07.2020).

6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: закон України від 23.02.2006 № 3477-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення: 07.07.2020).

7. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних

злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>(дата звернення: 07.07.2020).

8. Про боротьбу з тероризмом: закон України від 20.03.2003 № 638-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15> (дата звернення: 07.07.2020).

9. Про запобігання та протидію домашньому насильству: закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 07.07.2020).

10. Про прокуратуру: закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення: 07.07.2020).

11. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 07.07.2020).

12. Про психіатричну допомогу: закон України від 22.02.2000 № 1489-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14> (дата звернення: 07.07.2020).

13. Про державний кордон України: закон України від 04.11.1991 № 1777-XII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12> (дата звернення: 07.07.2020).

14. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://www.rada.gov.ua/>

15. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>

16. Офіційний сайт МВС України <https://mvs.gov.ua/>

17. Офіційний сайт Верховного Суду <https://supreme.court.gov.ua/supreme>

18. Інформаційне агентство ЛІГАБізнесІнформ <https://www.liga.net/>

19. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

21. Юридична бібліотека <http://www.pravo.biz.ua/>